

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

У практиці підготовки майбутніх фахівців юридичних спеціальностей спостерігається еволюція технологій, тісно пов'язана з розвитком процесів в освіті, правовим, політичним, соціальним та науково-технічним прогресом.

Аналіз останніх джерел і публікацій показав, що теоретичним підґрунтям розроблення інноваційних технологій навчання є низка глибоко вивчених у теоретичному та методичному аспектах базових технологій, а саме: технологія проєктивного навчання (Г. Ільїн, С. Шацький та ін.); технологія проблемного навчання (С. Рубінштейн, С. Архангельський, М. Махмутов та ін.); технологія модульного навчання (І. Рассел, П. Юцявичене, В. Карпов та ін.); інформаційно-телекомунікаційні технології (О. Полат, І. Захарова та ін.); технологія інтенсивного навчання (І. Лернер, М. Скаткін, М. Кларін та ін.), аналіз яких поданий у працях Л. Лебедик [1–9] і В. Стрельнікова [10–14].

Метою статті є виокремлення характеристик інноваційних технологій навчання, які кардинально змінюють систему підготовки фахівців юридичних спеціальностей, сприяють розвитку їхніх професійно необхідних якостей.

Аналіз науково-методичної і наукової літератури показав відсутність однозначного тлумачення поняття «інноваційна технологія навчання». Ми схильні визначати їх як цілеспрямований підбір методів, способів, прийомів та програмно-технічних засобів навчання, який гарантує отримання інноваційного продукту [1; 3; 4; 6; 11–14]. Також «інноваційні технології навчання» розглядаються нами як такі, що є не просто новими, а такими, що заперечують вже існуючі технології навчання (від лат. *in* — префікс, що означає заперечення; *novatio* — оновлення, зміна — нововведення) [11].

Пошук інноваційних технологій навчання, які незабаром змінять процес навчання і підготовки фахівців юридичних спеціальностей, вказав на появу найбільш революційних інноваційних технологій навчання: відкриті онлайн-курси, великі дані, адаптивне навчання, гейміфікація і змішане навчання.

Адаптивне навчання студента відбувається тоді, коли він отримує на підставі великих даних рекомендації щодо процесу, методик, змісту, темпу навчання, і для нього вибудовується освітня траєкторія. Всі комерційні онлайн-сервіси нескінченно адаптуються під клієнта, бо вони таким чином заробляють гроші. Це ж саме можна робити тепер і в освіті.

Потужною інноваційною технологією навчання у підготовці фахівців юридичних спеціальностей є гейміфікація (з англ. gamification) — використання ігрових практик та механізмів у неігровому контексті для залучення користувачів до вирішення проблем. Навчання через гру дає найкращий ефект, все це давно доведено дослідженнями, так навчаються діти. Методи гейміфікації набули широкого розповсюдження в освітній сфері. Зокрема популярними й зрозумілими прикладами є ті ж дошки пошани, система оцінювання, змагання між студентами за символічну «валюту» тощо. Гейміфікація може використовуватися у випадках: формування певних навичок чи поведінки; візуалізація та підкреслення таких дій і навичок, які важко продемонструвати за допомогою традиційних методик; щоб захопити студентів, створити своєрідне змагання між ними; щоб студенти самі могли спостерігати за власним прогресом.

Інноваційною технологією навчання фахівців юридичних спеціальностей, яка зараз набирає обертів, є змішане (гібридне) навчання, blended learning. Суть її у поєднанні навчання за комп'ютером і спілкуванні наживо з викладачем. Завдяки тому, що можна адаптувати, індивідуально збирати курс з частин різних, гейміфікувати, збирати дані і давати зворотний зв'язок, у змішаному навчанні є можливість вибудувати індивідуальну освітню траєкторію навчання студента, управляти своїм навчанням.

Що дадуть нові технології навчання традиційній вищій школі в найближчі п'ять років, зокрема й у підготовці фахівців юридичних спеціальностей?

а) відіме традиційна лекційно-семінарська система, і кожен майбутній фахівець юридичної спеціальності зможе вчитися у своєму темпі, за особистим навчальним планом, стільки, скільки саме йому потрібно для проходження програми; сильні студенти зможуть самостійно йти вперед, а слабкі отримають більше уваги та підтримки за рахунок швидкого зворотного зв'язку всередині програм і звільненого спеціально для них часу викладача;

б) автоматизується перевірка робіт, проведення випускних іспитів, зовнішнього незалежного оцінювання;

в) зміниться звична система оцінювання: комп'ютери зможуть автоматично перевіряти не тільки тести, а й есе, розпізнавати

зображення, оцінювати ступінь участі в колективній роботі, збирати дані про успішне вирішення кожного завдання протягом усього навчання у ЗВО; оцінювання відбуватиметься за більш складними параметрами: особистий прогрес, обсяг і глибина освоєного матеріалу, рівень навичок комунікації, колаборації, творчого мислення, критичного мислення, вміння вести себе в цифровому середовищі;

г) підручник не буде друкованою книгою, а стане цифровим освітнім середовищем, в якому можна буде отримувати знання у вигляді тестів, відео, тренажерів, анімації та нових форматів, характерних для цифрових медіа, а також набуде соціального функціоналу: можна буде дізнатися, обговорити, поділитися успіхами з друзями, порівняти себе з іншими, транслювати результати проєктів і досліджень у зовнішній світ;

д) існуватиме оперативний зворотний зв'язок, якого раніше в навчанні не було — студент одразу визнає, де помилився, може виправити помилку відразу;

е) буде створено контент з безлічі різних шматочків, наприклад можна взяти дисципліни («Основи юридичної діяльності», «Дипломатичне представництво», «Адміністративне право України», «Аграрне право України», «Конкурентне право України», «Історія держави і права України», «Юридична деонтологія», «Виконавча влада в Україні: організаційно-правові засади», «Цивільне право України», «Правове регулювання застосування сили працівниками правоохоронних органів», «Податкове право») і зібрати свій курс, що раніше було зробити неможливо.

Упровадження інноваційних технологій в процес навчання майбутніх фахівців юридичних спеціальностей сприятиме реалізації індивідуалізації навчання, розвитку пізнавальних інтересів і здібностей студентів, підвищенню якості знань, умінь і навичок, прискоренню темпу навчання, поліпшенню усвідомлення і запам'ятання навчального матеріалу, зв'язку теорії з практикою.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Лебедик Л. В., Вароді Я. І. Інноваційні технології підготовки викладачів вищої школи до проєктування дидактичних систем в умовах магістратури. Україна. Цивілізація. Том 5. Утвердження українського цивілізаційного простору : духовно-історичні передумови, сучасні тенденції та перспективи розвитку / Карпатський ун-т імені Августина Волошина; Українська богословська академія ; редкол. : Бедь В. В. (гол. ред.), Гайданка Є. І. (відп. секр.), Урста С. В. та ін. Ужгород : Видавничий відділ КаУ, 2016. С. 282–294.

2. Лебедик Л. В. Використання інформаційних технологій для забезпечення якості системи підготовки викладача вищої школи в умовах магістратури. *Інформаційні технології 2017* : зб. тез IV Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців, 18 трав. 2017 р., м. Київ / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; відповід. за вип. : М. М. Астаф'єва та ін. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. С. 132–134.

3. Лебедик Л. В. Інноваційні технології педагогічної підготовки магістрів економіки. *Вища освіта в контексті Болонського процесу* : збірник матеріалів міжнар. наук.-методичної конф. (Полтава, 18-21 листопада 2008 р.). Полтава : Видавництво «АСМІ», 2008. С. 425–430.

4. Лебедик Л. Інноваційні підходи до проектування освіти дорослих. *Інновації в освіті* : матеріали Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 16-17 жовтня 2012 р.). К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. С. 223–225.

5. Лебедик Л. В. Інформаційні технології у педагогічній підготовці магістрів. *Новітні інноваційні освітні технології : проблеми, розвиток та досвід впровадження* : матеріали XXXVII міжвузівської наук.-методичної конф. (Полтава, 28–29 березня 2012 р.) : в 2 ч. Полтава : ПУЕТ, 2012. Ч. 1. С. 84–85.

6. Лебедик Л. В. Особливості проектування інноваційних технологій навчання. *Дидаскал : часопис* / А. Бойко (гол. ред.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. Вип. 14. С. 104–107.

7. Лебедик Л. В. Проектування інформаційних технологій фахової підготовки майбутніх педагогів. *Педагогічні науки* : збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2017. Вип. 71. С. 60–64.

8. Лебедик Л. В. Проектування форм педагогічної підготовки майбутніх викладачів вищої школи в умовах магістратури. *Імідж сучасного педагога*. 2017. № 8 (177). С. 25–28.

9. Лебедик Л. В. Удосконалення форм педагогічної підготовки майбутніх магістрів економіки. *Журнал Київського університету ринкових відносин «Економіка, бізнес-адміністрування, право»*. 2018. Вип. 4. С. 290–300.

10. Стрельников В. Ю., Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с.

11. Стрельников В. Ю. До проблеми складання тезаурусу інноваційних технологій навчання. *Вісник Київського національного ун-ту технологій та дизайну*. 2008. Том 1. С. 20–23.

12. Стрельников В. Ю. Інноваційні технології навчання у вищій школі, орієнтовані на розвиток особистості студента. *Методичні реко-*

мендації для слухачів педагогічного факультету МППК. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2003. 23 с.

13. Стрельніков В. Ю. Інноваційні технології навчання. Методичний посібник. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2004. 31 с.

14. Стрельніков В. Ю. Інноваційні технології навчання у контексті реалізації концепції «Нова українська школа». *Інноваційний розвиток вищої освіти : глобальний, європейський та національний виміри змін* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (16–17 квітня 2019 року, м. Суми). Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. Том 1. С. 26–29.

УДК 004.75:336

Свідерська І.М.

к.е.н., доцент, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ФІНАНСОВА ДОПОМОГА: ТРАДИЦІЙНЕ ФІНАНСУВАННЯ ТА НОВАЦІЇ КРИПТОСПІЛЬНОТИ

Фінансування держави, бізнесу, індивіду завжди є першочерговим питанням і сучасна наука має значний інструментарій зовнішніх та внутрішніх джерел фінансування, які детально описані систематизовані вітчизняними та зарубіжними науковцями та практиками. У військовий час потреби у фінансуванні значно зростають. За розрахунками представника Міжнародного валютного фонду та Світового банку Владислава Рашкована Україна щомісяця потребує 5 млрд. дол. США на фінансування проточних потреб та сотні мільярдів доларів на повоєнну реконструкцію. Потенційними джерелами таких коштів може стати міжнародна спільнота, тобто міністерства фінансів різних країн, Ради директорів ЄЦБ, Єврокомісія чи ESM можуть надати гарантії щодо кредитів, які отримає Україна [1].

Українці та світова спільнота мають можливість зміцнювати фінансове становище України та Збройних сил України, купуючи військові облигації ОВДП. Військові облигації — це різновид державних цінних паперів, кошти від розміщення яких спрямовуються на фінансування потреб країни в умовах війни та є вагомим інструментом фінансування потреб Збройних сил України.

Станом на 2.05.2022 року Міністерство фінансів України провело 23 аукціони з продажу військових облигацій та залучило до Державного бюджету України майже 50 млрд. грн., 93,8 млн. дол.